

Χρώμα παντού, δώστε χρώμα στη ζωή σας!

Σύνδεση με τέχνη

Τεχνική Grisailles, Αναγέννηση, Νεοκλασικισμός, Εξπρεσιονισμός

Σύνδεση με αναλυτικό πρόγραμμα

Διάλυμα/Εννοια της διαλυτότητας των ουσιών και του κορεσμού των διαλυμάτων

Β' Γυμνασίου, Κεφ. 5 & 6: <https://chem.schools.ac.cy/index.php/el/chimeia/analytiko-programma>

Εξοπλισμός/ υλικό

- Για τους μαθητές: πρόσβαση σε ένα πρόγραμμα επεξεργασίας εικόνων (όπως το Pixlr)
- Για το στάδιο αφόρμησης: ένα σφουγγάρι για τον πίνακα, μια κανάτα με νερό, ένα ρηχό πιάτο.

Διάρκεια: 45 λεπτά

Περιγραφή δραστηριότητας

Σε αυτό το μάθημα, οι μαθητές θα παραλληλίσουν τον ορισμό του κορεσμού της χημείας με τον κορεσμό των χρωμάτων, που χρησιμοποιούν οι καλλιτέχνες. Αφού μάθουν για την επιστήμη και την τέχνη, θα παίξουν με τα επίπεδα κορεσμού των αρχαίων εικόνας σε έναν ψηφιακό επεξεργαστή εικόνας.

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας, οι μαθητές σας θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- να περιγράφουν τον κορεσμό στη χημεία και να τον αντιπαραβάλλουν με τον κορεσμό σε άλλους τομείς,
- να πειραματιστούν με τον κορεσμό των χρωμάτων και να δημιουργήσουν το δικό τους έργο τέχνης,
- να εξηγούν και να αιτιολογούν τις αισθητικές τους προσεγγίσεις (να αναπτύξουν αισθητικές και συναισθηματικές δεξιότητες).

Οδηγίες

Στάδιο 1 - Αφόρμηση

Τοποθετήστε το σφουγγάρι στο ρηχό πιάτο και πείτε στους μαθητές σας ότι σε αυτό το μάθημα θα μιλήσετε για τον κορεσμό. Στη συνέχεια, πάρτε την κανάτα με το νερό και αρχίστε να ρίχνετε νερό πάνω στο σφουγγάρι. Προσθέστε λίγο δράμα, αν αυτό είναι το στυλ σας. Αφήστε τους μαθητές να περιγράψουν τι συμβαίνει.

Το σφουγγάρι θα περάσει από τρία στάδια κορεσμού: το ακόρεστο σφουγγάρι θα απορροφήσει εύκολα το νερό- το σφουγγάρι θα φτάσει στη συνέχεια στο μέγιστο κορεσμό- πριν γίνει υπερκορεσμένο και δεν μπορεί να συγκρατήσει άλλο νερό, το οποίο αρχίζει να διαρρέει στην πλάκα. Οι μαθητές θα πρέπει να σημειώσουν πόσο νερό χρησιμοποίησαν πριν το σφουγγάρι γίνει υπερκορεσμένο.

Στάδιο 2 - Διερεύνηση

Εργασία 1

Εξηγήστε στους μαθητές σας την έννοια του κορεσμού των διαλυμάτων. Χρησιμοποιήστε δικά σας παραδείγματα, προσθέστε ορισμούς, εργασίες και παραγώγους που συνήθως θα κάνετε για την τάξη.

Ένα από τα πρακτικά παραδείγματα μπορεί να περιλαμβάνει τη σκόνη ψησίματος, όπου οι μαθητές μπορούν να παρατηρήσουν το σημείο κορεσμού και τότε η σκόνη αρχίζει να σχηματίζει ίζημα.

Εργασία 2

Τώρα θα συνδέσετε την έννοια του κορεσμού στη χημεία με την έννοια του κορεσμού στην τέχνη, ιδίως στη ζωγραφική και το βιτρό.

Το χρώμα στην τέχνη έχει έναν πολύ ιδιαίτερο ρόλο - φέρνει τον πίνακα, ή ακόμα και ένα άγαλμα!, πιο κοντά στη ζωή μας, μπορεί να μεταφέρει συμβολικό νόημα και να προκαλέσει συναισθήματα. Αυτό σημαίνει ότι τα έργα τέχνης που στερούνται χρώματος, μπορούν να θεωρηθούν πιο κοντά στο ιδανικό παρά στην καθημερινή ζωή, διαχρονικά και ορθολογικά.

Grisaille είναι η τεχνική ζωγραφικής όπου οι καλλιτέχνες χρησιμοποιούν γκρίζους, λευκούς και μαύρους τόνους, για να δημιουργήσουν μια εικόνα στερημένη από χρώμα. Συχνά το grisaille χρησιμοποιείται ως υποβαθμισμένη ζωγραφική, δηλαδή ως ακριβές σκίτσο, το οποίο ο καλλιτέχνης στη συνέχεια κάλυπτε με χρώμα. Το grisaille μπορεί να βρεθεί σε βωμοπλαστικά, βιτρό, τοιχογραφίες ή ακόμη και σε συνδυασμό με έγχρωμη ζωγραφική, όπως σε αυτόν τον πίνακα (εικ. 1).

Εδώ βλέπουμε τον προστάτη αριστοκράτη να γονατίζει μπροστά σε ένα «άγαλμα» του Αρχαγγέλου Μιχαήλ, ο οποίος πολεμά τους δαίμονες. Αυτό το εφέ που κάνει μια εικόνα να μοιάζει με γλυπτό έκανε το grisaille χρήσιμο για την τοιχογράφηση μνημείων, όπως η αφιέρωση στον Niccolò da Tolentino, έναν condottiero, δηλαδή έναν Ιταλό διοικητή μισθοφορικών ομάδων που οι πλούσιοι άρχοντες μπορούσαν να προσλάβουν για να πολεμήσουν για λογαριασμό τους (εικ. 2).

Αλλά φυσικά, βλέπουμε τα παραπάνω παραδείγματα ως αγάλματα, επειδή έχουμε μεγαλώσει με την αντίληψη ότι τα γλυπτά έχουν μονόχρωμα χρώματα! Αυτή είναι η κληρονομιά των ανθρώπων που βρίσκουν αρχαία ρωμαϊκά γλυπτά που έχασαν το χρώμα τους κατά τη διάρκεια των αιώνων που κανείς δεν τα φρόντισε ή που θάφτηκαν στο έδαφος.

Η υποτιθέμενη λευκή (ακόρεστη) όψη των κλασικών αγαλμάτων επηρέασε αιώνες καλλιτεχνών, μεταξύ των οποίων και τον Antonio Canova, στον οποίο ανήκει η απεικόνιση δύο εραστών, του θεού του έρωτα Έρωτα και της όμορφης Ψυχής, η οποία, τελικά, έγινε η αθάνατη σύζυγος του Έρωτα (εικ. 3). Η ιστορία τους επρόκειτο να συμβολίσει τις δοκιμασίες της αθάνατης ψυχής. Σε αυτή την όμορφη φωτογραφία ενός πανέμορφου γλυπτού αισθανόμαστε τη διαχρονικότητα, την αγνότητα και τον ιδεαλισμό που υπογραμμίζεται από το άχρωμο υλικό.

Τον 20ό αιώνα, ωστόσο, οι καλλιτέχνες επαναστάτησαν ενάντια στην υποτονική εμφάνιση των έργων τέχνης και κινήθηκαν προς την αντίθετη κατεύθυνση. Τα χρώματα που χρησιμοποιούσαν οι εξπρεσιονιστές καλλιτέχνες ήταν τολμηρά, έντονα και χρησιμοποιούνταν, για να εκφράσουν έντονα συναισθήματα. Έτσι, ο Alexej von Jawlensky απεικόνισε μια απλή νεκρή φύση που ζωντάνεψε με την τολμηρή χρήση υπερκορεσμένων χρωμάτων (εικ. 4).

Εργασία 4

Ζητήστε από τους μαθητές σας να φτιάξουν ή να επιλέξουν μια φωτογραφία με/από τα τηλέφωνα τους και να την ανεβάσουν σε ένα πρόγραμμα επεξεργασίας εικόνας (π.χ. <https://pixlr.com/x/>). Ζητήστε τους να χρησιμοποιήσουν την κλίμακα κορεσμού, για να δημιουργήσουν τρεις εκδοχές της εικόνας: μία με υποκορεσμένα, μία με κορεσμένα και μία με υπερκορεσμένα χρώματα.

Στη συνέχεια θα πρέπει να αντιστοιχίσουν ένα συναίσθημα από τον τροχό των συναισθημάτων (σύνδεσμος παρακάτω στις πηγές) σε κάθε φωτογραφία. Αν έχουν όρεξη, μπορούν να προσθέσουν μια πρόταση, ένα κομμάτι δικής τους ποίησης ή κάτι πρωτότυπο.

Στάδιο 3 – Αξιολόγηση/ Εμπέδωση

Οι μαθητές παρουσιάζουν την εργασία τους.

Πηγές

<https://pixlr.com/x/>

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Plutchik-wheel.svg>

<https://innobatics.gr/emotions-primer/> (ελληνική εκδοχή τροχού συναισθημάτων)

Ένα ωραίο δοκίμιο για τη σημασία του σχεδίου και του χρώματος στην Αναγέννηση:

https://www.metmuseum.org/toah/hd/vefl/hd_vefl.htm

Πίστωση φωτογραφιών:

Εικ. 1

Hans Memling (περ. 1440-1494)

Caterina di Francesco Tanagli, από το τρίπτυχο της Τελευταίας Κρίσης

λάδι, δρύινο πάνελ, 223,5 x 72,5 εκ.

Εθνικό Μουσείο, Γκντανσκ

Εικ. 2

Andrea del Castagno (περ. 1419-1457)

Ιππικό μνημείο του Niccolò da Tolentino, 1456

Τοιχογραφία, 833 x 512 cm

Εκκλησία της Santa Maria del Fiore, Φλωρεντία

Φωτογραφία από Sailko, Wikimedia Commons, CC BY 3.0

Εικ. 3

Antonio Canova (1757-1822)

Η Ψυχή που αναβιώνει από το φιλί του Έρωτα, 1787-1793

μάρμαρο, 155 x 168 εκ.

Λούβρο, Παρίσι

Φωτογραφία: Kimberly Vardeman

Εικ. 4

Alexej von Jawlensky (1864-1941)

Λουλούδια, φρούτα και μια κανάτα, 1909

λάδι, καμβάς, 70 x 90,8 εκ.

Εθνική Πινακοθήκη της Σλοβενίας

Ετικέτες

- Διαδικτυακή δραστηριότητα
- Παιχνιδοποιημένη δραστηριότητα